

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

בפני כבוד השופט ניר זיתוני

מעורר פלוני
באמצעות ב"כ עו"ד אשרף שיח מוחמד – סיוע משפטי

נגד

משיבה אלמונית
באמצעות ב"כ עו"ד אריאלה פלד – סיוע משפטי

פסק דין – עותק מותר לפרסום

- 1
- 2 .1 בפניי ערעור על החלטת כב' רשם ההוצאה לפועל ניר שפר מיום 28.8.18 (להלן: "ההחלטה"),
- 3 המתמצה בשאלה אחת - האם היה מקום לחייב את המערער בריבית פיגורים, שעה שעסקינן
- 4 בחוב מזונות שהמוסד לביטוח לאומי פרע את מרבית חיובי המזונות תחת החייב והאישה פתחה
- 5 בלשכת ההוצאה לפועל תיק לגביית הפרשים בהתאם לאישור המל"ל בעת שקיימת החלטת בית
- 6 המשפט לענייני משפחה במסגרתה נפרס למערער פירעון חוב מזונות השוטף וחוב העבר לשיעורין,
- 7 והחייב ממלא אחר החלטת הפריסה .
- 8
- 9 .2 יוער כאן, כי הערעור הוגש באיחור יחד עם בקשה להארכת מועד. המערער מיוצג על ידי הסיוע
- 10 משפטי והמציא אסמכתאות המעידות על פנייתו המידית בבקשה לקבלת ייצוג מטעם הסיוע
- 11 המשפטי .
- 12
- 13 .3 המערער והמשיבה נישאו זל"ז כדמו"י ביום ומנישואיהם נולדו להם 3 ילדים ילידי .
- 14 הצדדים התגרשו בשנת 2010 .
- 15
- 16 .4 התנהלו בין הצדדים הליכים בענייני רכוש, משמורת ומזונות. בפסק דין מיום 27.1.2011 שניתן
- 17 על ידי המותב הקודם כב' השופט ניצן סילמן, חויב המערער לשלם למשיבה, עבור מזונות הילדים
- 18 את הסכומים כדלקמן:
- 19

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1 " הגישה התובעת תביעת מזונות, בשמה ובשם הקטינים, כנגד הנתבע. ביום ניתנה
- 2 החלטה מפורטת, בנושא המזונות הזמניים. במסגרת ההחלטה נדונו טענות הצדדים, לגבי
- 3 ההליכים הפלייליים, ולגבי כושר ההכנסה של האם. סופו של דבר חויב הנתבע בסך של
- 4 4,500 ₪ לחודש ובמלוא הוצאות הרפואיות עבור הקטינים.
- 5 ...
- 6 משכך, אני קובע כי ההחלטה למזונות זמניים מיום תהפוך לסעד קבוע בהליך דמי
- 7 המזונות ישולמו עד הגיע כל קטין לגיל 18 או עד סיום תיכון, לפי המאוחר וממועד זה ועד
- 8 תום השירות החובה בצה"ל, יעמדו על שליש מהסך הפסוק, לידי האם. לאור העתירה
- 9 בסעיף 9 עמוד 4 לסיכומי התובעת, אני מורה כי החל ממועד פסק הדין, תחולקנה הוצאות
- 10 הרפואיות המפורטות בסיפא סעיף 8 להחלטה מיום בין הצדדים, בחלקים שווים".
- 11 (הדגשות שלי - נ.ז.)
- 12 (להלן: "החלטה הראשונה").
- 13
- 14 5. ביום הגיש המערער תביעה להפחתת מזונות לאור נסיבות כלכליות וכן העלה טענה בנוגע לקבלת
- 15 קצבת נכות עבור הקטין ביום . בפסק הדין בתביעה הנ"ל נקבע כדלקמן:
- 16 **"באיזון בין ההתחשבות בגמלת הנכות וטענות הצדדים, רואה אני לקבוע כי מחלקו של**
- 17 **יפחת סך של 600 ₪ לחודש, כשהפחיתה תהיה החל מיום 1/9/14 ואילך. המועד נקבע**
- 18 **בהתחשב בהגיע לגיל 14, קרבתו לדיני הצדקה, ומתוך כך שדיני הצדקה לא יביאו**
- 19 **לפחיתה נוספת עבור מי מהילדים, כטעון עצמאי...".** (הדגשות שלי - נ.ז.)
- 20
- 21 6. בהמשך שנים של הליכים משפטיים עמד על הפרק הצורך להגיע להסדר בנושא גביית המזונות
- 22 שיאפשר לאב להימנע מחשיפה להליכי גבייה. בדיון מיום הציע בית המשפט הצעת פשרה לעניין
- 23 זה. בהחלטה מיום שלח בית המשפט את ב"כ הצדדים לגשר על הפער בין פריסה בסך 500 ₪
- 24 לבין פריסה בסך 750 ₪. ביום 28.4.14 חזר בית המשפט על הצורך להגיע להסכמות בעניין פריסה
- 25 לעבר. ביום נקבע כי במצורף לתשלום השוטף על האב לשלם 450 ₪ לחודש בגין חוב העבר
- 26 וככל שיעשה כן יעוכבו הליכים מבצעיים בלשכת הוצל"פ. ביום נחתמה פסיקתה לפיה האם
- 27 מתחייבת לא לנקוט בהליכי הוצל"פ כל עוד האב משלם 700 ₪ לחודש לתיק הוצל"פ. ביום
- 28 ניתן פסק דין הדוחה את בקשת פריסת החוב שהוגשה ע"י המערער. בית המשפט, קבע כי פריסת
- 29 חוב עבר ממילא אינה מבוצעת. ביום הוחלט לתת הזדמנות נוספת לנושא הפריסה, בין היתר
- 30 בשל מחלוקת באשר לאי עמידה בפריסת העבר.
- 31

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1 7. ביום 26.7.16 במסגרת פסק דין שניתן בעניינם של הצדדים בתיקים ב- א"פ 5978-12-14, תמ"ש
2 14-12-32136, תמ"ש 14-12-16682, במסגרתו נקבע כדלקמן:
3
4 "36... מסך החיוב נכון להיום, החל מיום 1/6/16 ואילך, יופחת סך של 200 ₪ עבור כל אחד
5 מהקטינים. ההפחתה תעמוד על כנה כל עוד יעמוד הנתק בין האב לקטינים על כנו"
6
7 8. ביום 6.3.2017 נחתמה פסיקתא סופית לאחר שקדמה לה פסיקתא נוספת (מיום 26.10.16)
8 במסגרתה נקבע:
9
10 " חיוב המזונות עומד על סך כולל של 3,300 ₪. הגביה באמצעות המל"ל.
11 הפרשים על פי פס"ד הגבייה בין הצדדים תהיה 700 ₪ עבור חוב השוטף וחוב העבר. כל עוד
12 עומד המבקש בתשלומים אלו, יעוכבו ההליכים כנגד החייב."
13 (להלן: "החלטה האחרונה").
14
15 9. המערער לא פרע כסדרם את חיובי המזונות החודשיים בהתאם להחלטה הראשונה. המל"ל פרע
16 את החיובים תחתיו וכפועל יוצא מכך הצטבר לחובתו חוב פיגורים בעקבותיו פנה המערער אל
17 בית משפט זה . בהחלטה מיום 6.3.17 במסגרת תמ"ש 5978-12-14 נפרסו חוב העבר
18 והעתיד לשיעורין.
19
20 יוזכר כי הפסיקתא האחרונה מיום 6.3.17 הינה תיקון לפסיקתא שקדמה לה ונחתמה בשנת
21 2016. הפירוט לגבי החלטות הפריסה צוין במסגרת סעיפים 6 ו 8 של פסק הדין .
22
23 10. במועד שקדם לחתימת הפסיקתא האחרונה , המשיבה פתחה כנגד המערער תיק הוצל"פ מס' 13-
24 00106-09-2 בגין זכאותה לגביית הפרשים של מזונות הילדים לאחר שקיבלה אישור מטעם
25 המל"ל לגבי גובה ההפרשים .
26
27 11. ביום 10.9.15 ניתנה ע"י כב' הרשמת סיגלית גץ אופיר , כתוארה אז , (להלן: "הרשמת אופיר")
28 החלטה לאחר דיון במעמד הצדדים כדלקמן:
29 " לאור המחלוקת הקיימת בין הצדדים בשני סכומים בלבד, מורה על העמדת יתרת החוב
30 בסך של 106,794 ₪ , בניכוי 24,000 ₪ , קרי, 82,794 ₪ נכון להיום.
31 החייב יכול להגיש בקשה חוזרת באשר לשני הסכומים הללו- באשר להמחאה שלטענתו
32 שילמה האם מחשבונה, יש להמציא העתק מהמחאה מהבנק, שניתן יהיה לראות את צידה
33 הקדמי והאחורי על מנת לוודא לאיזה חשבון נפרעה ההמחאה.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

1 באשר לשכ"ד במידה והחייב טוען כי מעבר לתשלומים המל"ל קיזז בגין שכ"ד, יש לקזז
2 תשלומים נוספים, יכול לפנות ל לצורך קבלת מידע אודות שם המחזיק בתקופות
3 הנטענות ובמידת הצורך, להמציא לחייב העתקים מחוזי שכירות שהוגשו לעירייה.
4 החייב יכול לעתור לזימון עדים במידה ועמוד על דעתו כי יש לקיים דיון נוסף בענייני אלו.

5
6 מאחר והדיון היום הופסק אך בשל העובדה שהחייב לא הגיע מוכן כשבידו כל המסמכים
7 הנדרשים, ואו לא השיב לגופו של עניין לטענת הזוכה, היה מקום לחייבו בהוצאות בסך
8 של 2,000 ₪ לטובת אוצר המדינה.
9 בשלב זה, אין בכוונתי להורות על חיובו של החייב בהוצאות ..."

10
11 12. ביום 16.4.16 נתנה כב' רשמת ההוצל"פ אלה פטל (להלן: "הרשמת פטל") החלטה במסגרתה
12 ציטטה את החלטת הרשמת אופיר. בנוסף נקבע, בין היתר, כי המערער מבקש לאמץ את הצעת
13 כב' הרשמת אופיר, החוב בתיק יאופס, ולאחר מכן יוגדל החוב בתיק בסך של 132,944 ₪ בהתאם
14 לאישור המל"ל לגביית הפרשים לחודשים 07/09-10/15 נכון ליום 1.8.2012. לאחר הגדלת החוב
15 בתיק יופחתו ממנו סכומים שנקבעו בהחלטה הנ"ל.

16
17
18 13. עוד נקבע, כי מן הראוי למנות מומחה אשר יבצע תחשיב מדויק של ריביות והחוב בתיק.

19
20 14. ביום 7.8.16 נתנה כב' הרשמת פטל החלטה בעקבות הודעה שהוגשה מטעם הגזברות שלפיה:
21 "מבדיקת התיק עולה כי המזכירות ביצעה הקטנת חוב עד לאיפוס התיק – בסך של 81,20.72 ₪
22 ביום 21.6.2016, ולאחר מכן בוצעה הגדלת החוב בסך של 132,944 ₪ נכון ליום 1.8.12 על פי
23 החלטה וכי לקרן החוב התווספה ריבית בסך של 44,279 ₪".

24
25 15. בעקבות החלטת הרשמת פטל מיום 16.4.16 הנ"ל פנה המערער לסיוע משפטי וקיבל מימון
26 לעריכת חוות דעת מומחה. רו"ח מר ירון ואקנין הכין חוות דעת מומחה מיום 14.1.18 במסגרתה
27 נקבע כי לעניין חישוב הריבית בתיק ההוצל"פ שלפיה שערך את הסך של 132,944 ₪ לפי שיעורי
28 חוק פסיקת ריבית, כאשר השערך הינו מיום 1.8.2012 עד ליום 21.6.2016 לפי חלופה אחת ועד
29 ליום 14.1.18 לפי חלופה שניה. בדרך זו, שיערוך הסכום הנ"ל מגיע לסך כולל של 139,175 ₪
30 לפי שערך עד 21.6.16 ו 142,481 ₪ לפי שערך עד ליום 14.1.18.

31
32 16. ביום 22.2.18, בהסתמך על חוות הדעת של רו"ח ואקנין, הוגשה בקשה מטעם המערער להקטנת
33 החוב בתיק ההוצל"פ.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1
- 2 17. הבקשה נידונה בפני כב' הרשם ניר שפר. בהחלטתו מיום 28.8.18 נקבע:
- 3 " בהחלטה קבעתי כי בחוות דעת הוסיף רו"ח הפרשי הצמדה וריבית בלבד ואולם מעיון בדף
- 4 החשבון עולה כי הפער בין הוספת הריבית בסך 44,279 ₪ (המופיעה בדף החשבון בתיק)
- 5 לבין הפער העולה בחוות דעת רוה"ח (6,771 ₪) נובע ככל הנראה מהוספת ריבית פיגורים
- 6 לסכום הגדלת החוב."
- 7 כב' הרשם הורה למערער להבהיר מדוע הוא סבור כי יש לפטור אותו מריבית פיגורים.
- 8 בתגובה טען המערער, " א. בהחלטת כב' הרשמת פטל מיום 16.4.16 נקבע כי החוב יאופס
- 9 ולאחר מכן תבוצע הגדלת חוב בהתאם לאישור המל"ל לחודשים 7/09-10/15 נכון ליום
- 10 1.8.12 ולאחר מכן יופחתו מסך זה הסכומים אשר נקבעו בהחלטת הרשמת.
- 11 ב. עניינו של תיק זה הוא בזכאותה של הזוכה לגביית הפרשי מל"ל ותו לא, נוכח האמור
- 12 מחושבת הריבית לפי כלל 3.
- 13 ג. כב' הרשמת פטל בהחלטתה לא התייחסה לכך שצריך להוסיף ריבית פיגורים.
- 14 לאור האמור יש לפעול בהתאם לחוות דעת רוה"ח, להקטין סך 44,279 ₪ אשר התווסף
- 15 לתיק ולהורות על הגדלת חוב בסך 6,771 ₪ בלבד בהתאם לחוות דעת רוה"ח."
- 16
- 17
- 18 18. בהחלטתו מיום 28.8.18 פירט רשם ההוצל"פ את התכליות השונות העומדות בבסיס המנגנון
- 19 הראשון "ריבית והצמדה " שהן מניעת קיפוחו של הזוכה עקב האינפלציה ושמירה על ערך כספו
- 20 . המנגנון השני "ריבית פיגורים" מהווה מעין סנקציה, שתכליתה לתמרץ אכיפה מהירה של חובות
- 21 פסוקים. ישנו הבדל ברור ביניהם. כב' הרשם הגיע למסקנה כי " ... הצעת הרשמת להעמיד את
- 22 הגדלת החוב נכון ליום 1.8.12 (הוא אמצע מועד התקופה לצורך מיצוע הריביות – ראה סעיף 6
- 23 ב' להחלטת כב' הרשמת) נועדה לחסוך לצדדים הוצאות מומחה (ראה רישא סעיף 6 להחלטתה)
- 24 ואושרה בפועל על ידי הצדדים.
- 25
- 26 נוכח האמור ובהתאם לסעיף 5(ב) לחוק, יש להוסיף לסכום שנקבע ממועד הפירעון ועד
- 27 התשלום בפועל את ריבית הפיגורים ואין להסתפק בהפרשי הצמדה וריבית בלבד.
- 28
- 29 אמנם סעיף 5(ג) לחוק מאפשר לרשם ההוצאה לפועל לקבוע מטעמים מיוחדים שיירשמו
- 30 שיעור ריבית צמודה הנמוך מריבית הפיגורים, ואולם בהעדר כל קביעה בעניין זה בהחלטת
- 31 הרשמת, יישמה המזכירות נכונה את ההחלטה והוסיפה לסכום שנקבע את ריבית
- 32 הפיגורים. אוסיף כי אין לקבל את טענת החייב על העדר התייחסותה של כב' הרשמת
- 33 לנושא ריבית פיגורים, שכן יש להוסיף ריבית זאת בהתאם לחוק. בנוסף יצוין כי כב'

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

1 הרשמת לא התייחסה גם לנושא הפרשי הצמדה וריבית אותם מבקש החייב להוסיף
2 בהתאם לחוות דעת רוה"ח...ח" (הדגשות שלי - נ.ז.)
3
4 19. על ההחלטה הנ"ל נסוב הערעור בפני. את עיקרי טענותיו של המערער מבסס על אי הסתמכות
5 הרשם על חוות דעת רואה החשבון לפיה יש להוסיף רק סך של 6,771 ₪ על קרן החוב. כפועל יוצא
6 המערער מסכים להוספת ריבית והצמדה בלבד מבלי להוסיף ריבית פיגורים כפי שנעשה.
7
8 אציין, כי חוות הדעת שאליה מפנה המערער אינה מציינת במפורש האם הסך של 6,771 ₪
9 הוא התוצר של חישוב ריבית והצמדה בלבד. בנספחים לחוות הדעת נכתב כי בוצע חישוב לפי
10 חוק פסיקת ריבית והצמדה ולפי חוק ההוצאה לפועל. מהטבלה בנספחים עולה כי סוג
11 הריבית שנבחר הוא ריבית צמודה.
12
13 המשיבה מתנגדת להארכת המועד ולקבלת הערעור. לטענתה אין הצדקה לאיחור בהגשת
14 הערעור. סיכויי הערעור קלושים כי חוות הדעת עליה מבוסס הערעור אינה מתייחסת למועדי
15 שערך החוב הרלוונטיים, כאשר החוב החל להיווצר לפני למעלה מעשור.
16
17 ביום 2.4.19 התקיים דיון בערעור. למרבה הצער חלק ניכר מהדיון הוקצה לשמיעת טענות
18 המערער עצמו, אשר מרביתן לא עסקו כלל בנושא הערעור. חרף הערות בית המשפט,
19 התקשה המערער להתמקד בנושא הערעור עד כדי האמירה "לא מעניין אותי הדיון פה"
20 (עי' 2 לפרוטוקול, ש' 21 עד 22). בסופו של דבר עלה בידי הצדדים להגיע להסכמה לפיה
21 הערעור יוכרע לאחר שהצדדים יסכמו טיעוניהם בכתב והמדינה תצורף להליך.
22
23 ביום 15.5.19 הוגשו סיכומי המערער.
24 נטען כי נוכח האמור בע"ר 874-03-15 אין הצדקה להעניש את המערער בפסיקת ריבית
25 פיגורים כאשר המערער עומד בתנאי החלטת בית המשפט בכל הנוגע לפריסת החוב השוטף
26 וחוב העבר. לגבי הבקשה להארכת מועד הודגש כי הפנייה להרחבת המינוי נעשתה ביום בו
27 קיבל ב"כ המערער את החלטת הרשם, אך האישור להגשת הערעור ניתן רק ביום 1.11.18.
28 ביום 10.6.19 הוגשו סיכומי המשיבה.
29 הערעור הוגש באופן פורמלי על ההחלטה מיום 28.8.18 אך למעשה מלין המערער על יישום
30 החלטת הרשמת מיום 16.4.16. מדובר בהחלטה שהתקבלה על בסיס בקשתו מבלי שהוגשה
31 תגובת המשיבה. המערער טען כי יש לחשב את הריבית לפי כלל 3, כאשר לפי הנוהל הרלוונטי
32 של רשות האכיפה והגבייה כלל 3 מורכב מריבית צמודה משפטית וריבית פיגורים הוצל"פ.
33 בבקשתו מיום 13.7.16 הגיש המבקש להוצל"פ באמצעות ב"כ, בקשה לתיקון גובה החוב
34 במסגרתה הלין רק על כך שהחוב לא אופס ולא הלין על הריבית שצורפה ביום 21.6.16. רק

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

1 ביום 8.9.16 טען המערער לראשונה כי לפי כלל חישוב 3 יש להוסיף רק הפרשי הצמדה וריבית
2 . בבקשתו זו התעלם המערער מכך שההפרשים נובעים מחיוב מזונות שנפסק בפסק דין ולא
3 מהחלטת רשם הוצל"פ או מאישור המל"ל לגביית הפרשים . הבקשה להפחתת ריביות
4 נדחתה בהחלטה מיום 3.11.16 . בקשה לעיון חוזר נדחתה ביום 15.12.16 בנימוק שלא ניתן
5 הסבר מדוע יש לבטל ריבית פיגורים לשנים 2009 עד 2015 . המערער הגיש בקשות זהות בשנת
6 2017 שלא נדונו לגופן ורק ביום 21.2.18 הגיש את הבקשה שנדחתה בהחלטה נשוא הערעור .
7 לכן יש לדחות את הערעור על הסף שכן הוגש באיחור של שנתיים וחצי מאז ההחלטה מיום
8 16.4.16 . הקביעות הקודמות בעניין זה יוצרות השתק עילה ו/או השתק פלוגתא . הטענה
9 בעניין הריבית היא טענת פרעתי שנדחתה בהחלטות סופיות קודמות . החוב בתיק ההוצל"פ
10 נובע מסך החיוב על פי פסק הדין בניכוי הסכומים ששולמו למשיבה הן ע"י המערער והן ע"י
11 המל"ל . במסגרת ע"ר 15-03-874 נפסק כי יש לחייב את החייב בריבית פיגורים בגין התקופה
12 בה פרע את דמי המזונות בחסר . במקרה דנן המערער משלם לתיק ההוצל"פ 700 ₪ והמשיבה
13 מקבלת מהמל"ל 2,200 ₪ . סכומים אלה במצטבר אינם מגיעים לחיוב השוטף העומד נכון
14 להיום עבור שני הקטינים בסך של 2,924.98 ₪ . לחילופין , לכל היותר יש להפחית את ריבית
15 הפיגורים החל ממועד החלטת בית המשפט בדבר פריסת החוב מיום 2.3.17 . המערער אינו
16 עומד באופן דווקני גם בתשלום של 700 ₪ , כאשר הוא מבצע תשלומים רבים לאחר ה 15
17 לחודש כפי שעולה מדף החשבון מתיק ההוצל"פ שצורף לסיכומים . ככל והיה סיכוי
18 שהמערער ישלם לילדיו את המזונות שנפסקו באופן שוטף , הפחתה של ריבית הפיגורים
19 תאיין את הסנקציה הגלומה בריבית הפיגורים ולא תמריץ את המערער לנסות לעמוד בחיוב
20 השוטף .
21 ביום 18.7.19 השיב המערער לסיכומי המשיבה .
22 עיון בדף החשבון מלמד כי המערער עומד בתשלומי הפריסה עוד לפני החלטת רשמת ההוצל"פ
23 מיום 16.4.16 . את הסך של 700 ₪ משלם המערער מדי חודש , לפעמים לפני ה 15 לחודש ,
24 לפעמים ב 15 לחודש ולפעמים לאחר ה 15 לחודש . החל מחודש 9.14 המשיבה זכאית לגביית
25 הפרשים בסכומים הנעים בין 569 ₪ ל 643 ₪ . לכן הסכום שמשלם המערער מדי חודש
26 בהתאם להחלטת בית המשפט עולה על הסכום לו זכאית המשיבה בגין הפרשים לפי אישורי
27 המל"ל . תכלית השתת ריבית פיגורים היא תמרוץ החייב לפרוע את החוב הפסוק . כיוון
28 שהמערער משלם מדי חודש את הסכום שקבע בית המשפט לפריסת החוב העבר והחיוב
29 השוטף , אין הצדקה להוסיף לחיובו ריבית פיגורים .
30 ביום 11.7.19 ניתנה ארכה להגשת עמדת המדינה עד 15.9.19 . ביום 15.9.19 דחיתי בקשת
31 המדינה לארכה נוספת משום שלא נעשה ניסיון לצרף לבקשה את עמדת הצדדים האחרים .
32 משלא הוגשה בקשת ארכה נוספת עד היום , מצאתי לנכון שלא להמתין עוד לקבלת עמדת
33 המדינה בהתחשב בחלוף הזמן מאז הוגשו הסיכומים האחרונים ע"י בעל הדין המקוריים
34 ובהתחשב בחלוף הזמן מאז מועד הדיון בערעור .

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1
- 2 20. סוגיה דומה אך לא זהה נידונה במסגרת פסק דין מפורט של בית המשפט לענייני משפחה
- 3 בירושלים שניתן ע"י כב' השופט נמרוד פלקס בגדר ע"ר 15-03-874, ערעור על החלטת רשמת
- 4 הוצ"פ, בטענת "פרעתי". פסק הדין דן בשאלה: האם מקום בו מורה ביהמ"ש על פריסת פירעון
- 5 חוב מזונות עבר לשיעורין (חוב אשר הצטבר מפאת אי פירעון חיובי המזונות שהושתו על חייב
- 6 המזונות, במלואם ובמועדם), נושא החוב אף ריבית פיגורים, כמשמעותה בהוראת [סעיף 5\(ב\)](#)
- 7 [לחוק פסיקת ריבית והצמדה](#).
- 8
- 9 21. השופט פלקס קיבל את הערעור ופסק כי מקום בו נפרס פירעון חוב מזונות העבר לשיעורין, בפסק
- 10 דין של ביהמ"ש, והחייב ממלא אחר פסיקת ביהמ"ש, לא תתווסף אל קרן החוב ריבית פיגורים,
- 11 אלא אך ריבית "רגילה". ביהמ"ש מבהיר כי חוב המזונות זוכה למענה ייחודי בדין. מחד עומדים
- 12 לנושה המזונות כלים, אשר אינם עומדים לנושה "רגיל", ומאידך עומדת לחייב המזונות
- 13 האפשרות, באותם מקרים חריגים, לפנות אל ביהמ"ש ולזכות בפריסת פירעון חוב מזונות העבר
- 14 לשיעורים. ככל שמוצא ביהמ"ש לנכון לפרוס את חוב המזונות העבר לשיעורין הרי, שלא תצטבר
- 15 על חוב זה ריבית פיגורים. הדברים עולים מבחינת הוראות [חוק הריבית](#) ובפרט הוראת [סעיף 5\(ב\)](#)
- 16 שבו, לפיו רכיב ריבית הפיגורים יתווסף לקרן החוב, החל ממועד הפירעון. מועד הפירעון הוא
- 17 המועד בו ניתן פסק הדין, או מועד שנקבע בפסק הדין לתשלום החוב, לפי המאוחר. וכן מהוראת
- 18 [סעיף 69 לחוק ההוצאה לפועל](#), אשר כותרתה "תשלום בשיעורים". זאת לאור המטרות, היעדים,
- 19 האינטרסים, המדיניות והפונקציות שנועדו להגשים הוראות חוק אלו ובהתחשב במקומן של
- 20 ההוראות הללו בדברי החקיקה האמורים וממקומן במערך החקיקה הכללי.
- 21
- 22 22. ביהמ"ש מוסיף בין היתר, כי מוטב המזונות אינו נפגע מאי החיוב בריבית הפיגורים בתקופת
- 23 הפריסה. שכן אף בתקופת תשלומי הפריסה נושאת יתרת חוב העבר, אשר טרם נפרעה, ריבית
- 24 "רגילה" המעמידה את מוטב המזונות באותו מצב כלכלי בו היה, אילו היו חיובי המזונות נפרעים
- 25 במועדם מלכתחילה.
- 26
- 27 23. ביהמ"ש משאיר בצריך עיון את השאלה כיצד יחולו הוראות [חוק הריבית](#), בעניין ריבית פיגורים,
- 28 מקום בו עסקינן בחוב כלפי המוסד לביטוח לאומי מקום בו פרע המל"ל את חיובי המזונות תחת
- 29 החייב. גם הסיטואציה המתוארת כאן אינה זהה לענייננו. תיק הצול"פ העומד בבסיס הערעור
- 30 נפתח ע"י המשיבה ולא על ידי המל"ל.
- 31
- 32 ייאמר כאן, כי על פסק הדין של כב' פלקס הנ"ל הוגשה בקשה רשות ערעור בגדר

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

1 רמ"ש 3222-09-15 . החלטה ברמ"ש לא פורסמה . אולם, בעקבות פנייתי הובא לידיעתי כי
2 הצדדים הגיעו להסכמה, כי ביחסים שביניהם פסק הדין בערעור שנתן כב' השופט פלקס
3 יבוטל בנוגע לבעלי הדין, אך מבלי לגרוע מהמשמעות המשפטית של פסק הדין והשלכותיו.
4 במועד מאוחר יותר אף נשלח אלי פסק הדין ברמ"ש מיום 18.5.16 ויכולתי לוודא בעצמי כי
5 תוכנו הוא כאמור לעיל .

6
7 ייאמר עוד, כי הוגשה תביעה ייצוגית נגד רשות האכיפה והגביה במסגרת ת"צ 21948-08-15
8 שהסתמכה בעיקרה על פסק דין של כב' השופט פלקס. אולם, עקב נסיבות שלא נוגעות
9 לקביעה המשפטית, בית המשפט המחוזי בתל-אביב, מפי כב' השופטת יהודית שיצר, קבעה
10 ביום 31.10.16 בפסק דין כדלקמן:

11
12 **" יפה עשו התובע וב"כ שמצאו בשלב זה למשוך את התביעה בנוסחה הנוכחי על מנת לאתר**
13 **תובע ייצוגי אחר. בנסיבות העניין ומאחר ובתיק זה היו עיכובים בהתנהלות המשיבה, הרי**
14 **שאני מוצאת למחוק את התביעה ללא צו להוצאות".**

15
16
17 24. בעניינינו, בשונה מהמקרה המתואר בפסק דינו הנ"ל של כב' השופט פלקס, המוסד לביטוח לאומי
18 משלם תחת המערער את סכום המזונות בהתאם לקביעת בית המשפט המקורית בפסק דין של
19 המזונות הקבועים. אם כי, המערער עומד בתשלום שנקבע לו בהחלטה האחרונה מיום 6.3.17 .
20 אין מקום להכריע במסגרת ערעור זה במחלוקת בשאלה האם המערער עמד בהחלטות פריסה
21 קודמות שפורטו לעיל, שכן צורפו לסיכומי המשיבה החלטות של כב' רשם ההוצל"פ ניר שפר
22 מיום 3.11.16 ומיום 15.12.16 המלמדות כי סוגיית הריבית נבחנה במסגרת אותן החלטות פעמיים
23 ועמדת המערער נדחתה. אין לאפשר ערעור על החלטות אלה במסגרת פסק דין זה נוכח חלוף
24 הזמן ובהעדר הסבר מדוע לא הוגש ערעור על החלטות אלה .

25 25. בתחילת דיון שהתקיים ביום 2.4.19 הפניתי את הצדדים להחלטה של כב' השופט פלקס בערעור
26 הנ"ל. כמו כן, התברר בפני במסגרת הדיון כי אין מחלוקת שהמערער מקיים את החלטת ביהמ"ש
27 בגרסתה האחרונה מיום 6.3.17, כאשר המשיבה אישרה נכונות הדברים
28 (ש'27 עמ' 1 לפרוטוקול הדיון מיום 2.4.19). לעומת זאת, בשלב הסיכומים אישרו שני
29 הצדדים, בהסתמך על דפי חשבון מתיק ההוצל"פ כי המערער משלם את הסך של כ 700 ₪
30 מדי חודש בחודשו אך ישנם מקרים בהם הסכום משולם לאחר ה 15 לחודש .
31
32

דיון

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

26. אקדים מסקנה לניתוח, כי אני מסכים עם קביעת כב' השופט פלקס לייחודיות של חוב המזונות וכן לכך כי יש לבדוק אם מתקיימת תכלית החוק במקרה הנידון בפני הערכאה השיפוטית טרם המסקנה בעניין פסיקת ריבית פיגורים, הכל בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה.

אם כי, אינני שותף לקביעת השופט פלקס כי אין תחולה כלל של פסיקת ריבית פיגורים על מקרים מסוג זה שנידון בפניו. הרי, תשלום בהתאם להחלטת הפריסה, הן במקרה שבפני והן במקרה הנידון ע"י כב' השופט פלקס, הוא תשלום מאוחר שאינו במועד הפירעון שנקבע לכך בפסק הדין המקורי (בענייננו, ההחלטה הראשונה). אין לראות בכך כי פסק הדין המקורי מתקיים כלשונו. בנסיבות העניין, החלטת הפריסה הינה התחשבות נוספת במצב החייב שלרוב נוגעת ליכולת בעל הדין ולא למהות החיוב שהוטל עליו בפסק הדין. אולם, לעמידת החייב, בענייננו המערער, בתשלומים בהתאם להחלטת הפריסה, ישנן השלכות רבות המיטיבות עמו. לבית המשפט או לרשם ההוצל"פ מוקנית סמכות להתערב בגובה הריבית ולהפחיתה. מדובר בשיקול דעת שיפוטי שיופעל רק במקרים חריגים. אולם פתח זה קיים, ובית המשפט כערכאת ערעור רשאי להתערב בו ולבחון בין היתר את הסבירות של גביית הפיגורים בשני קריטריונים: בחינת שיעור ריבית הפיגורים (בית המשפט רשאי להתערב) ובחינת משך הזמן שבמהלכו נגבתה הריבית, כאשר הקריטריון האחרון מוגדר בחוק בסיפא של סע' 5(ג) שבין התקופה ממועד הפירעון עד התשלום בפועל (בית המשפט יכול לבחון אם מתקיים קריטריון זה אך לא הוסמך לחרוג מגבולותיו). נימוקים מפורטים יובאו בהמשך.

לפני הכרעה במקרה שבפניי ראיתי צורך להביא רקע חקיקתי הנוגע לחוק פסיקת ריבית והצמדה וחוק ההוצאה לפועל. במיוחד אודות החידוש האחרון בחוק שיכנס לתוקפו בחודש אוקטובר 2019.

רקע חקיקתי

המצב בעבר וכיום

27. חוק פסיקת ריבית והצמדה התשכ"א-1961 (להלן: "החוק"), לאורך שנות חייו, חלו בו תמורות, ששיקפו שינויים בתפיסת הריבית. בעבר, הייתה נהוגה בישראל הגישה הנומינליסטית. על פי גישה זו, שינוי במחירים במשק לא צריך להשפיע על הגדרתם של חיובים כספיים. בהתאם לגישה זו הריבית שנקבעה בעת חקיקת החוק הייתה ריבית נומינלית, אחידה וללא הצמדה לאורך כל חיי החוב ממועד היווצרות העילה או ממועד הגשת התביעה ועד לתשלום בפועל. הריבית חלה על סכומים שנקבעו בפסקי דין של בתי המשפט.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

1 28. עיקרי התפתחות מנגנוני הריבית והשפעתם על החוק לאורך השנים בעקבות שינויים כלכליים
2 ומשפטיים שחלו בחברה הישראלית:

3
4 א. **שנת 1978:** בעקבות העלייה המהירה בשיעורי מדד המחירים (להלן: "המדד") הוחלט על
5 אימוץ הגישה ה"וולוריסטית" בחקיקה. גישה זו מדגישה את כח הקניה של יחידת הכסף
6 ומטרתה היא לשמור על הערך הריאלי שלו. הגישה אומצה בחוק פסיקת ריבית והצמדה
7 באמצעות תיקון מספר 3 לחוק, כאשר תכלית התיקון הייתה העמדת הנושה, ככל האפשר,
8 מבחינה כלכלית ריאלית, במצב שבו היה אילו פרע החייב את חובו במועד שנקבע. התיקון
9 העמיד בפני הרשות השופטת שלוש חלופות לקביעת פיצוי על עיכוב התשלום הפסוק.
10 שלושת החלופות חלו באופן אחיד ממועד היווצרות העילה או הגשת התביעה ועד למועד
11 התשלום בפועל. להלן החלופות:

12
13 חלופה 1 - תוספת ריבית נומינאלית.
14 חלופה 2 - הצמדת החוב למדד והוספת ריבית שעשויה להיות נמוכה יותר.
15 חלופה 3 - הצמדה למדד בלבד.

16
17 ב. **שנת 1989:** יצירת ריבית פיגורים בחוק ההוצאה לפועל תשכ"ז-1967 (להלן: "חוק ההוצאה
18 לפועל")

19
20 בשלב זה ריבית הפיגורים נוספה רק במסגרת חוק ההוצאה לפועל. עיקרי השינוי בעקבות
21 כניסת התיקון לתוקף:

22
23 חלוקת התקופה האחידה לשתי תקופות ויצירת נקודת זמן חדשה "מועד הפירעון", לטובת
24 חישוב הריבית על החוב. להלן חלוקת התקופה האחידה:

25
26 **תקופה 1** - התקופה שחלה החל מיום היווצרות העילה או מועד הגשת התביעה ועד המועד
27 שבו ניתן פסק הדין או המועד שנקבע בפסק הדין לתשלום של החוב, לפי המאוחר (להלן:
28 "מועד הפירעון"). בתקופה זו עשויה לחול ריבית אחת מבין האפשרויות המפורטות לעיל (להלן "ריבית בסיס").

29
30
31 **תקופה 2** - התקופה שחלה החל ממועד הפירעון ועד מועד התשלום בפועל.
32 בתקופה זו חלה ריבית פיגורים. החלת ריבית הפיגורים על כלל פסקי הדין שהוגשו לביצוע
33 בהוצאה לפועל.

34
35 במסגרת תיקון חוק ההוצאה לפועל בוצעו שני תיקונים חשובים גם בחוק פסיקת ריבית
36 והצמדה:

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1 הגדרת ריבית צמודה: ריבית על הקרן לאחר שנוספו עליה הפרשי הצמדה.
 2 יצירת ריבית דריבית בחוק פסיקת ריבית והצמדה כעניין שבחובה – ריבית
 3 שנפסקה לפי חוק זה, תצורף לקרן אחת לשנה.
 4 ג. שנת 2001: ייבוא ריבית הפיגורים מחוק ההוצאה לפועל לחוק פסיקת ריבית והצמדה.
 5 בשלב זה בוטלה ריבית הפיגורים בחוק ההוצאה לפועל והועברה לחוק פסיקת ריבית
 6 והצמדה. עיקרי השינוי בעקבות כניסת התיקון לתוקף:
 7 - חלוקת התקופה האחידה לשתי תקופות גם לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה:

- 8
 9 - ניתנה אפשרות להחיל ריבית פיגורים באופן גורף על כל פסקי הדין ללא קשר לאופן
 10 גבייתם, כלומר, גם אם לא נגבו בהוצאה לפועל.
 11 - הרשות השופטת כהגדרתה בחוק הוסמכה מכוח החוק לקבוע שיעור ריבית צמודה
 12 הנמוך מריבית הפיגורים לגבי התקופה שממועד הפירעון עד התשלום בפועל, מטעמים
 13 מיוחדים שיירשמו, ובלבד שהריבית לא תפחת מהשיעור שנקבע בפסק הדין לתקופה
 14 שעד מועד הפירעון. סמכות זו הייתה קיימת בחוק ההוצאה לפועל והועברה, בשינויים
 15 מסוימים, לחוק פסיקת ריבית והצמדה יחד עם ריבית הפיגורים. (סעי' 5 (ג) לחוק פסיקת
 16 ריבית כיום).

השימוש בחוק כיום:

- 17
 18
 19 -החוק קובע את הריבית שתחול על תשלומים מכוח פסקי דין.
 20 -הריבית שבחוק חלה גם על חובות שנגבים בהוצאה לפועל, גם אם מקורם אינו בפסק דין. (סעיפים
 21 81א ו 81א-1 לחוק ההוצאה לפועל; הסעיפים קובעים בכפוף לתנאים האמורים בהם, כי שטרות
 22 ותביעות על סכום קצוב ניתנים לביצוע כמו פסי"ד).
 23 -המנגנון הקבוע בחוק מופיע בעשרות חוקים נוספים.
 24 - במסגרת התקשרויות חוזיות נהוג להפנות למנגנון שבחוק באופן וולונטרי, כאשר
 25 הצדדים אינם מעוניינים לקבוע בעצמם מנגנון ריבית משלהם.
 26 מנגנון ריבית דריבית מיושם באופן גורף על כל הריביות המוטלות מכח החוק, לרבות
 27 ריבית פיגורים.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

1

2

סקירה אודות שינויי קביעת שיעורי הריבית לאורך השנים:

3

שיעורי הריבית נקבעו בצווים שהוצאו מכח חוק הריבית (שינוי שיעורים) תש"ל"ג -1972.

4

בשנת 2001 הוקנתה הסמכות לשר האוצר לקבוע את שיעורי הריביות השונות בתקנות (תיקון

5

8 לחוק פסיקת ריבית והצמדה-2001) נוכח השינויים הכלכליים במשק ועל מנת לאפשר

6

למחוקק גמישות הדרושה להתאמת שיעורי הריבית למשק.

7

8

להלן מנגנוני הריבית שנקבעו בתקנות בשנת 2003:

9

1. מנגנון הריבית הנומינאלית לפי סעיף 2 לחוק.

10

2. מנגנון הפרשי הצמדה וריבית לפי סעיף 3 א לחוק.

11

3. מנגנון הריבית על תשלום במטבע חוץ לפי סעיף(4 א) לחוק.

12

4. מנגנון ריבית הפיגורים לפי סעיף(5 ב) לחוק.

13

14

15

חקיקה שטרם נכנסה לתוקף(עתידה להיכנס לתוקף בחודש 10/2019):

16

17

29. ביום 2.1.2019 פורסם ברשומות תיקון 63 לחוק ההוצאה לפועל. עניינו של התיקון הפחתת ריבית

18

הפיגורים הנצברת על יתרת החוב ועיכוב הליכי גבייה מסוימים לחייב אשר משלם את חובו לפי

19

צו תשלומים שנקבע לו או לפי טבלת המנהל (להלן: "חייב משלם"). אם חייב משלם באופן רציף

20

ועקבי את התשלומים שנקבעו לו, לאחר שעבר הליך פורמאלי של הכרה בו כ"חייב משלם" על ידי

21

מערכת ההוצאה לפועל, יינתנו לו ההקלות הבאות: הפחתת שיעור ריבית הפיגורים שתיצבר על

22

יתרת החוב בתיק ב-25%, ואי נקיטת הליכי הגבייה הבאים נגדו: עיקול חשבון עובר ושב, עיקול

23

משכורת, עיקול מיטלטלין, מימוש רכב שעוקל והגבלת החייב מקבל, מהחזיק ומחדש רישיון

24

נהיגה.

25

26

27

הכרעה

28

30. על רקע עקרונות כלליים אלו ותכלית העומדת בבסיס החקיקה המגוונת הנ"ל כפי שאפרט מיד,

29

אני קובע כי יש בטענות המערער ממש.

30

31

31. אדגיש, כי לכאורה היה מקום לעשות אבחנה בין שתי תקופות חיוב במקרה הנידון: האחת-החל

32

מיום 27.1.2011 (החלטת המזונות הקבועה) עד לחתימת בית המשפט על הפסיקתא האחרונה

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1 ביום 6.3.2017 וממועד זה עד היום. עם זאת, ככל שלא היו ניתנות החלטות קודמות של רשמי
2 ההוצל"פ בענין שיעור הריבית, אפשר היה לגרוס כי לאור העובדה כי בית המשפט במסגרת
3 הפסיקתא כלל את חוב העבר, כל אבחנה בין התקופות היא מיותרת. כיוון שנמצא כי ניתנו
4 החלטות קודמות בנושא שיעור הריבית והמערער לא הגיש ערעור על החלטות אלה, ישנה הצדקה
5 מלאה לקבל את הטענה החלופית של המשיבה לפיה יש להחיל את פסק הדין בתיק זה רק ממועד
6 החלטת הפריסה מיום 6.3.17 ואילך.
- 7
- 8 32. אציין, כי המסקנה שאליה הגיע הרשם בהחלטה נשוא הערעור נכונה במובן זה שהכלל הוא הוספת
9 ריבית פיגורים. מזכירות ההוצאה לפועל פעלה נכון ביישום ההחלטה. מבחינת המזכירות כל עוד
10 רשם ההוצל"פ לא הורה במפורש על הפחתת ריבית הפיגורים, ברירת המחדל הינה ריבית פיגורים
11. אין ספק כי החוב ממשיך וצובר הפרשי ריבית והצמדה על פי דין. אולם, בהתחשב בנסיבות בהן
12 היה ידוע לכבוד הרשם על פריסת חוב העבר בהתאם להחלטת בימ"ש מיום 6.3.17 וכי תשלומי
13 החייב עומדים על סך של 700 ₪ לחודש, ככל שהחוב רק ימשיך לתפוח, ברי לכל כי התשלומים
14 לא יכסו אפילו את הריבית, דבר המנוגד לתכלית העומדת בבסיס החוק. אני סבור כי בנסיבות
15 העניין היה מקום לשקול את השימוש בסמכות המוקנית לרשם בהתאם לסעיף 5(ג) לחוק הפחית
16 מגובה הריבית הנצברת בגין החוב. כאמור המערער חולק על החלטת הרשם, אך בעניין חיובו
17 בריבית הפיגורים.
- 18
- 19 33. לצורך פרשנות החקיקה יש צורך לבחון גם את התכלית אותה נועדה החקיקה להגשים ולהתחשב
20 בתוצאה אליה מוביל הפירוש, שכן תוצאה שאינה מתקבלת על הדעת מעידה על פרשנות מוטעית
21 (ראה, פרופ' א' ברק, **פרשנות במשפט**, כרך שני, פרשנות החקיקה, עמודים 605-600, וכן בש"א
22 1481/96 **רות נחמני נ' דניאל נחמני ואח'**, פ"ד מט(5), 598, בעמוד 606).
- 23
- 24 34. ככלל, הוספת הפרשי הצמדה לקרן הסכום נועדה "לתרגם" את יחידת הכסף ממספר נומינלי לערך
25 ריאלי. ההצמדה נועדה לגשר על חלוף הזמן ותנודות האינפלציה, ולהעמיד את הסכום על ערך
26 הקניה שלו במועד ההשבה. אשר לריבית-זו מהווה את "דמי השימוש" בכסף. הוספת ריבית
27 נועדה, ברגיל, ליתן בידי הנושה את הפירות שיכול היה להפיק מן הכסף, לו היה בידו בזמן אמת.
28 ההנחה היא כי לו החזיק בכסף, יכול היה להשקיעו ולהוציא ממנו, למצער, את סכום הריבית
29 המקובל במשק. הזדמנות זו נשללה ממנו, בה בעת שהמחזיק בכסף יכול היה להפיק ממנו את
30 פירות הריבית. על כן, עקרונות של עשית עושר ולא במשפט מחייבים את המשיב להשיב את סכום
31 ההשבה בתוספת ריבית, כדמי שימוש בכסף לתקופת החזקה (ראו ההלכה המנחה בע"א 741/79
32 **כלנית השרון השקעות ובנין בע"מ נ' הורביץ**, פ"ד לה(3) 533, בס' 7 לפסק-דינו של כב' השופט
33 (ברק).

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1
- 2 35. שני רכיבים אלה, היינו, הצמדה וריבית, אינם מהווים מהלך עונשי. מטרתם היא למנוע
- 3 התעשרות שלא כדין של מי שהחזיק בכסף על חשבון הצד הניטל. השבה בתוספת הצמדה וריבית
- 4 היא השבה "ריאלית". ההצמדה למדד המחירים לצרכן שומרת על ערך הכסף מיום ששולם ועד
- 5 להשבתו; ואילו הריבית משקפת את "דמי השימוש" בכסף במהלך החזקתו.
- 6
- 7 36. חוק פסיקת ריבית והצמדה, מסדיר את הסמכות הכללית של הרשות השופטת לפסוק הפרשי
- 8 הצמדה וריבית על סכום כסף שנפסק לבעל דין (ראו, ס' 2 לחוק). ברגיל, יש לפסוק ריבית זו
- 9 ממועד היווצרות העילה (ס' 5(א) לחוק פסיקת ריבית והצמדה).
- 10
- 11 37. במקביל לריבית ה"רגילה", קיימת "ריבית פיגורים" כאשר האחרונה היא ריבית בשיעור מיוחד,
- 12 גבוה מהשיעור הרגיל, המתווסף לסכום שנפסק מן המועד שנקבע לפירעון ואילך (ראה, ס' 5(ב)
- 13 לחוק פסיקת ריבית והצמדה). חוק פסיקת ריבית והצמדה מבחין באופן מפורש בין שני סוגי
- 14 הריביות. ריבית "רגילה" נפסקת, בדרך כלל, ממועד היווצרות עילת התביעה (ס' 5(א) לחוק).
- 15 "ריבית פיגורים", לעומת זאת, נפסקת ממועד שנקבע בפסק-הדין לביצוע הפירעון. סעיף 5(ב)
- 16 קובע, כי "סכום כסף שפסקה רשות שיפוטית לבעל דין ולא שולם על ידי החייב במועד הפרעון,
- 17 ייוספו עליו, ממועד הפרעון עד מועד התשלום בפועל – הפרשי הצמדה וריבית, בצירוף ריבית
- 18 צמודה, בשיעור ובדרך חישוב שקבע שר האוצר... (להלן - ריבית פיגורים)".
- 19
- 20 38. ההבחנה שבחוק פסיקת ריבית והצמדה בין "ריבית" ל"ריבית פיגורים" היא הבחנה בסיסית,
- 21 המשקפת את הפער בין שני המהלכים. מהלך של הוספת ריבית "רגילה" לא נועד לענוש, אלא
- 22 להבטיח השבה ריאלית. מהלך של "ריבית פיגורים", לעומת זאת, חורג מעבר להיבט הכלכלי
- 23 שבהשבה ריאלית. הוא נועד "לקנוס" פלוני על אי ביצוע תשלום במועד שנקבע לכך. הוא נועד
- 24 לתמרץ את החייב לבצע את התשלום במועד הפירעון. שיעור ריבית הפיגורים הוא גבוה משיעור
- 25 הריבית ה"רגילה", וזאת על מנת שהחזקת הכסף מעבר למועד הפרעון - לא תשתלם.
- 26
- 27 39. בית המשפט העליון הבהיר, שחוק הריבית "מגדיר שני מנגנונים כלכליים שתכליתם שונה.
- 28 האחד, הפרשי הצמדה וריבית, הניתן לכוונתם "רגילים". מטרתו של מנגנון זה – מניעת קיפוחו
- 29 של הנושה עקב האינפלציה. ... הפרשי הריבית וההצמדה, מטרתם היא אחת – הבאת הזוכה
- 30 למצב שבו ערך המטבע בידו משקף את הסכום המקורי. לא כך הוא לגבי ריבית הפיגורים,
- 31 המנגנון השני המוזכר בחוק. ריבית הפיגורים היא מעין סנקציה, שתכליתה היא לתמרץ אכיפה
- 32 מהירה של חובות פסוקים". (ראה, רע"א 7777/09 בראנץ נ' כנפי (2013)). כן נקבע, כי "עיקרון
- 33 זה, שלפיו לא תוטל ריבית פיגורים מקום בו לא מתקיים הרציונל לתמרץ את החייב לשלם את

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1 החוב, תקף גם במקרים בהם הוטל כבר חיוב, אך הוא עדיין אינו בר-אכיפה. גם במצבים אלה
2 לא מתקיימת מטרת 'ייעול' דרכי האכיפה, ואין הצדקה להטלת ריבית הפיגורים". (ע"א
3 1226/11 פור נ' אליהו (2014), פסקה 76).
4
- 5 40. תכלית השתת ריבית הפיגורים, כפי שפורשה בפסיקת בית המשפט העליון, הינה אפוא תמרוץ
6 חייב לפרוע את חובו הפסוק. ודוק, במקרה בו עסקינן התיר בית המשפט לחייב, בפסק דין
7 הפריסה, שלא לפרוע את חוק מזונות העבר לאלתר, אלא לפרעו לשיעורין, אותו רצינול של תמרוץ
8 החייב (המערער), לפרוע את החוב שפירעונו נפרס לשיעורין, בדרך של השתת סנקציה בדמות
9 ריבית הפיגורים, אינו מתקיים במלואו, מקום בו נפרס פירעון החוב כאמור. אולם, אין לטעות כי
10 עדיין החייב לא קיים את פסק הדין במועדו, היינו מועד הפירעון.
11
- 12 41. פרשנות זו של החקיקה יפה במיוחד בו עסקינן בחיובי מזונות אשר ממועד מתן פסק הדין עד
13 סיום החיוב עובר זמן רב. הדברים עולים מבחינת הוראות חוק הריבית וחוק ההוצאה לפועל הנ"ל
14 וכן התיקון החדש שיכנס לתוקף בקרוב.
15
- 16 42. דברים דומים נאמרו בתזכיר החוק שעתיד לכנס לתוקף בשלהי שנת 2019. צוין כי "תשלום החוב
17 בתשלומים הוא כלי מרכזי לאכיפת חובות בהוצאה לפועל מכיוון שחייבים רבים אינם מצליחים
18 לשלם את חובם באופן מיידי. על כן, יש חשיבות רבה לעידוד חייבים לקבל צווי תשלומים
19 ולהתמיד בתשלומם. בדרך זו יקבלו הזוכים את התשלום המגיע להם באופן סדור והחייבים
20 יחזירו את חובותיהם במסגרת הליך מסודר עד לסגירת תיקם בהוצאה לפועל.
21
- 22 אולם מדובר במי שאינו יכול מלכתחילה לשאת בתשלום הסכומים בפסק הדין. אומנם
23 התכלית היא זהה בשני החוקים. החוק החדש מבקש לייצר תמריצים לחייבים לפנות
24 לרשמי ההוצאה לפועל לקבלת צו תשלומים ולהתמיד בתשלומים אלו. לצורך כך מוצע לקבוע
25 שכשחייב משלם באופן עקבי ורצוף את תשלומיו, תופחת ריבית הפיגורים הנצברת לחוב
26 ולא יינקטו הליכים מסוימים כנגד החייב..."
27
- 28 43. הפחתת ריבית הפיגורים בתקופת העמידה בתשלומים – מאחר שהחייב משלם את חובו בהתאם
29 להוראת התשלומים בדומה לעניינו, הרי שאין עוד צורך לתמרץ אותו לשלם את חובו באמצעות
30 ריבית הפיגורים. עם זאת, מאחר שהחייב אינו משלם את החוב במלואו אלא בתשלומים, יש צורך
31 לעודד אותו להמשיך לשלם את חובו וכן לפצות את הזוכה עבור הנזק שנגרם לו בשל האיחור
32 בתשלום החוב. לפיכך הוצע בחוק העתידי להפחית רק חלק מריבית הפיגורים.

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

1 44. כיוון שנמצא כי יש ממש בטענות המערער וכיוון שהוכח כי המערער פנה ללשכה לסיוע המשפטי
2 בהקדם האפשרי והאיחור נובע מהטיפול בבקשתו לסיוע משפטי, אני מאריך את המועד להגשת
3 הערעור עד למועד הגשתו בפועל.

4
5 לגופו של ערעור - חייב העומד בתשלומים שהוטלו עליו עקב פריסת החוב לא יביא לביטול
6 גורף של ריבית הפיגורים אלא להפחתתה. הסיבה לכך ברורה היא, כי מי שמשלם חובו לפי
7 הסדר תשלומים אינו דומה למי שקיים את פסק הדין במועד הפירעון שנקבע לכך.
8 במקרה שלפני יש הצדקה לפעול ברוח התיקון לחוק ולהפחית את שיעור ריבית הפיגורים ב
9 25% באופן המבטא את הרצון לתמרץ את החייב לעמוד בהסדר הפריסה שנקבע בהחלטת
10 בית המשפט מיום 6.3.17 וכן בהחלטות פריסה קודמות.

11
12 45. אשר על כן אני מקבל את הבקשה להארכת מועד להגשת ערעור.
13 הערעור מתקבל בחלקו, באופן בו נקבע בזה, כי חיובי מזונות שנצברו בתקופה בה המערער
14 עומד בהחלטות פריסה שנתן בית המשפט, וכל עוד המערער עומד בתנאי החלטת הפריסה
15 האחרונה (הפסיקתה מיום 6.3.17 וכל החלטת פריסה שתינתן בעתיד, ככל שתינתן), יישא
16 ריבית פיגורים מופחתת בשיעור של 25% מריבית הפיגורים הרגילה.

17
18 46. לאור תוצאת ההליך והתנהלות המערער בדיון ובהתחשב בעובדה כי שני הצדדים מיוצגים
19 ע"י עו"ד מטעם הלשכה לסיוע משפטי, אין צו להוצאות במסגרת פסק דין זה.

20
21 על פסק דין זה ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה תוך 30 יום
22 ממועד קבלתו.

23
24 פסק הדין המקורי ניתן ביום 16.9.19.

25
26
27 ניתן היום, י"ז טבת תש"פ, 14 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

28

ניר זיתוני, שופט

בית משפט לענייני משפחה בקריות

ע"ר 18-11-26592 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני: 13-00106-09-2

- 1
- 2
- 3